

ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

Кафедра публічного управління та публічної служби

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчально-педагогічної роботи

“ 30 ” _____ 2025 року
І.С. Чорнодід
Проректор з навчально-педагогічної роботи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна політика в Україні

(шифр і назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалаврів
(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність **D4 «Публічне управління та адміністрування»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма **Публічне управління та адміністрування**

Факультет **Юридичний**
(назва факультету)

Київ – 2025

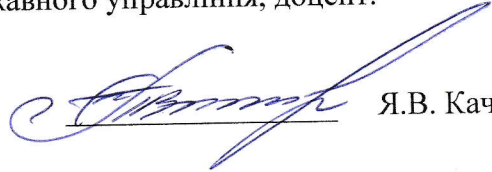
Робочу програму навчальної дисципліни «Соціальна політика в Україні» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування», та відповідних нормативних документів.

Розробник:

Міщенко К.С., кандидат наук з державного управління, доцент.

Погоджено:

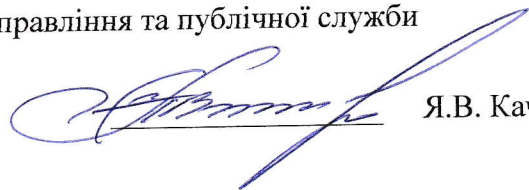
Гарант освітньої програми

 Я.В. Качан

Робоча програма ~~презатовджена~~ на засіданні кафедри публічного управління та публічної служби

Протокол від «23» червня 2025 року № 11

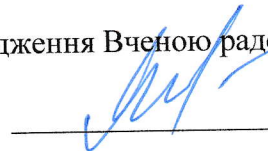
Завідувач кафедри публічного управління та публічної служби

 Я.В. Качан

«23» червня 2025 року

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

Декан юридичного факультету

 Я.В. Журавель

«15» червня 2025 року, протокол № 10

Схвалено науково-методичною радою Академії
Протокол від «30» червня 2025 року № 10

Голова

 І.С. Чорнодід

«30» червня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань: ДБізнес, адміністрування та право	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність: D4 Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальні завдання - (назва): Завдання з модульного контролю		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5	5
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 60 Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 69	Освітній ступінь: Бакалавр	20 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	9 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	69 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: Екзамен	

1.2 Пояснювальна записка

Соціальна політика України сьогодні є невід'ємною складовою існування достатньо розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як критерій досягнення соціальної справедливості та злагоди, що обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Соціальна політика в Україні».

Місце: ця навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що забезпечують базову підготовку фахівців з публічного управління та адміністрування і входить до циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

Предметом навчальної дисципліни є вивчення закономірностей функціонування сутності управління соціальним і гуманітарним розвитком суспільства, особливості його здійснення в сучасних умовах. Наукове розуміння процесу соціального розвитку, розуміння наукової методології соціального управління та її значення для управлінської практики, знання щодо сутності і змісту соціальної і гуманітарної політики держави, їх функцій в сучасному суспільстві.

Мета навчальної дисципліни: оволодіння теоретичними знаннями з питань управління соціальним розвитком суспільства та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами соціальної політики; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта соціальної політики; аналіз та розкриття основних напрямів, реалізації соціальної політики в контексті соціального захисту; ознайомлення з нормативно-правовою складовою здійснення соціальної та гуманітарної політик.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Соціальна політика в Україні» є набуття

теоретичних знань з проблем державного управління соціальним розвитком, розуміння сутності основних категорій і понять; розуміння сутності сучасних моделей соціального і гуманітарного розвитку, ідеологічних, правових та економічних засад управління соціальним і гуманітарним розвитком в країнах розвинутої демократії; набуття знань методики діагностики соціального і гуманітарного розвитку та розуміння їх значення для практики публічного управління; набуття навичок вільного користування первинними і додатковими джерелами інформації щодо аналізу та розробки державних програм у сфері соціальної і гуманітарної політики.

Попередні курси, потрібні для опанування даної дисципліни:

- Історія публічного управління
- Основи публічного управління та адміністрування
- Організаційно- правові засади публічного управління соціально-економічною сферою

2. Результати навчання

Навчання дисципліні забезпечує внесок у формування таких програмних компетентностей, передбачених освітньою програмою підготовки магістра з галузі публічного управління та адміністрування:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (Фахові) компетентності (СК)

ФК 1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК 3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

Програмні результати:

ПРН4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН7. Уміти організовувати та брати участь у волонтерських / культурноосвітніх / спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

ПРН13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

ПРН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади вивчення соціальної політики.

Тема 1. Державна політика у соціально-економічній сфері та механізми її реалізації. Сутність та особливості державної політики у соціально-економічній сфері. Взаємозв'язок соціальної політики, економічного розвитку та публічного управління. Мета та завдання державної політики у соціально-економічній сфері. Основні напрями реалізації державної політики в умовах сучасних трансформацій. Особливості реалізації державної політики в Україні на сучасному етапі, з урахуванням викликів воєнного стану та повоєнного відновлення.

Тема 2. Методологія і методи соціальної роботи державних органів.

Поняття «метод» і «методологія» у соціальній роботі. Виникнення і розвиток методології

соціальної роботи. Характеристика методів соціальної роботи. Сутність методів соціальної роботи (соціально-економічних, організаційно-розпорядчих, психолого-педагогічних). Сутність і види соціальних технологій у соціальній роботі. Інноваційні соціальні технології. Технології соціального прогнозування.

Тема 3. Система соціального захисту населення в Україні.

Сутність категорій «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціальна допомога» і «соціальна підтримка». Співвідношення соціального захисту та його складових. Історичні аспекти розвитку соціального захисту. Необхідність соціального захисту в умовах ринкової економіки. Соціальний захист як важлива складова соціальної політики. Соціальний захист як система. Об'єкти і суб'єкти соціального захисту. Пріоритетні напрямки розвитку соціального захисту в Україні. Вдосконалення організації соціального захисту населення. Розвиток соціального захисту в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду

Тема 4. Соціальний розвиток суспільства.

Основні складові соціального розвитку суспільства. Цілі, передумови та ресурси розвитку. Напрями і форми соціального розвитку. Теорії і концепції соціального розвитку. Моделі соціального розвитку. Класифікація моделей соціального розвитку. Характеристика моделей соціального розвитку країн ЄС.

Тема 5. Людський розвиток як мета політики соціальної політики держави.

Концепція людського розвитку в умовах воєнного стану. Людський капітал та його трансформація в умовах війни. Соціальний капітал як ресурс стійкості суспільства. Міжнародні та національні стандарти людського розвитку в умовах кризових викликів. Діагностика людського розвитку та оцінка втрат і ризиків у воєнний період

Змістовний модуль 2. Соціальна політика держави та соціальна робота органів державної влади

Тема 6. Соціальна безпека і якість життя людини.

Поняття «соціальна безпека», «суспільна безпека», «державна безпека», «національна безпека». Теоретико-методологічні підходи до аналізу соціальної безпеки. Національні інтереси України в соціальній сфері та загрози соціальної безпеки. Соціальна безпека в структурі національної безпеки. Соціально-економічні показники та індикатори соціальної безпеки. Якість життя людини: концептуальні підходи до оцінювання якості життя.

Тема 7. Соціальний захист і безпека людини.

Соціальне страхування як основа соціального захисту людини. Пенсійне забезпечення як складова соціальної безпеки і якості життя людини. Проблеми реформування пенсійної системи в Україні на сучасному етапі. Соціальна безпека як умова безпеки особистості. Індекс і якість життя особистості, їх виміри і структура. Види і форми соціального страхування. Заклади соціального страхування. Гарантії соціального забезпечення, компенсації та індексації громадянам України. Індекс людського розвитку та проблеми забезпечення якості життя громадян України.

Тема 8. Основні напрямки соціальної роботи органів державної влади в умовах воєнного стану.

Соціальна робота з сім'ями в умовах воєнного стану (внутрішньо переміщені особи, сім'ї військовослужбовців, сім'ї, що опинилися у складних життєвих обставинах). Соціально-правовий захист сім'ї в умовах війни. Соціальна робота з молоддю в умовах воєнного стану. Соціальне обслуговування населення в умовах кризових викликів. Соціальне інспектування як механізм контролю за дотриманням соціальних прав громадян в умовах війни. Забезпечення доступу до соціальних послуг та підтримки. Державне управління системою соціального захисту осіб з інвалідністю з урахуванням нових викликів. Соціальна робота у сфері зайнятості в умовах воєнного стану. Напрями діяльності та види послуг Державної служби зайнятості, спрямовані на підтримку безробітних, внутрішньо переміщених осіб та осіб, що втратили роботу внаслідок війни.

Тема 9. Соціальне страхування, його форми та види.

Визначення поняття «соціальне страхування». Принципи соціального страхування. Поняття «ризик» і «соціальний ризик». Види й форми соціального страхування. Правова, організаційна і фінансова основа соціального страхування. Міжнародні норми функціонування системи соціального страхування. Основні концептуальні підходи щодо реформування системи соціального страхування в Україні.

Тема 10. Роль соціальної політики та системи соціальної допомоги в державному управлінні в умовах воєнного стану в Україні

Місце та роль соціальної політики у системі державного управління в умовах воєнного стану. Трансформація підходів до надання соціальної допомоги в умовах війни. Сутність поняття «соціальна допомога» та її значення в умовах кризових і воєнних викликів. Організаційно-правове та фінансове забезпечення системи соціальної допомоги в Україні в період воєнного стану. Адресність як ключовий принцип надання соціальної допомоги в умовах обмежених ресурсів та зростання кількості вразливих категорій населення (внутрішньо переміщені особи, ветерани, постраждалі від бойових дій). Розмежування соціального страхування та соціальної допомоги в умовах війни: особливості функціонування та адаптації систем. Стратегія переходу від системи пільг до адресної грошової допомоги населенню в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі			
		л	с	ла б	інд	с.р.		л	с	ла б	с.р .
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади вивчення соціальної політики.											
Тема 1. Державна політика у соціально-економічній сфері та механізми її реалізації.	9	2	1			6	11	1	1		6
Тема 2. Методологія і методи соціальної роботи державних органів.	9	2	1			6	11	1	1		7
Тема 3. Система соціального захисту населення в Україні.	9	2	1			6	11	2	1		7
Тема 4. Соціальний розвиток суспільства.	9	2	1			6	11	1	1		7
Тема 5. Людський розвиток як мета політики соціальної політики держави.	9	2	1			6	11	2	1		7
Змістовий модуль 2. Механізми інноваційної діяльності											
Тема 6. Соціальна безпека і якість життя людини.	9	2	1			6	11	1	1		7
Тема 7. Соціальний захист і безпека людини.	9	2	1			6	12	1	1		7
Тема 8. Основні напрямки соціальної роботи органів державної влади в умовах воєнного стану.	9	2	1			6	12	1	1		7
Тема 9. Соціальне страхування, його форми та види.	9	2	1			6		1	1		7
Тема 10. Роль соціальної політики та системи соціальної допомоги в державному управлінні в умовах воєнного стану в Україні	9	2	1			6		1			7
Усього годин	90	20	10			60	90	12	9		69

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади вивчення соціальної і гуманітарної політики			

1	Тема 1. Державна політика у соціально-економічній сфері: кейси реалізації та проблеми впровадження	2	2
2	Тема 4. Європейські моделі соціального розвитку: особливості, типологія та уроки для України	2	2
3	Тема 7. Соціальне страхування та пенсійне забезпечення як основа соціальної безпеки: стан і проблеми реформування в Україні	2	2
4	Тема 8. Практика реалізації соціальної роботи органів державної влади в умовах воєнного стану в Україні	2	2
5	Тема 9. Кейси реалізації соціальної політики в Україні в умовах воєнного стану.	2	1
Разом		10	10

6.Самостійна робота

6.Самостійна робота

Самостійна робота здобувача (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача.

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СРС є такі:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до семінарських, практичних занять та виконання домашніх завдань;
- систематика вивченого матеріалу курсу та підготовка до поточного контролю;
- виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, написання есе за заданою тематикою, тощо).

№	Самостійна робота	К-ть кодин	
		Д.ф.н.	З.ф.н.
1	Тема 1. Державна політика у соціально-економічній сфері та механізми її реалізації. Ознайомитися із сутністю державної політики у соціально-економічній сфері та її характерними ознаками. Проаналізувати взаємозв'язок соціальної політики, економічного розвитку та системи публічного управління. Визначити основні цілі та завдання державної політики у соціально-економічній сфері. Опрацювати наукові джерела щодо основних напрямів реалізації державної політики в умовах сучасних трансформаційних процесів. Розглянути особливості реалізації державної політики в Україні на сучасному етапі, з урахуванням впливу воєнного стану та процесів повоєнного відновлення. Підготувати короткий аналітичний огляд (1–2 сторінки) щодо актуальних викликів у соціально-економічній політиці України. Скласти структурну схему (або таблицю), яка відображає основні напрями та механізми реалізації державної політики у соціально-економічній сфері. Підготувати тези до обговорення на семінарському занятті.	6	6
2	Тема 2. Методологія і методи соціальної роботи державних органів. Ознайомитися з поняттями «метод» і «методологія» у соціальній роботі, проаналізувати їх сутність та відмінності. Дослідити етапи становлення і розвитку методології соціальної роботи. Опрацювати класифікацію та характеристику методів соціальної роботи, зокрема соціально-економічних, організаційно-розпорядчих та психолого-педагогічних. Розглянути сутність соціальних технологій, їх види та роль у практичній	6	7

	діяльності державних органів. Проаналізувати інноваційні соціальні технології та технології соціального прогнозування. Скласти порівняльну таблицю методів соціальної роботи із зазначенням їх характеристик та сфер застосування. Підготувати короткі тези для обговорення ефективності сучасних методів соціальної роботи.		
3	Тема 3. Система соціального захисту населення в Україні. Ознайомитися із сутністю понять «соціальний захист», «соціальне забезпечення», «соціальна допомога» та «соціальна підтримка», визначити їх співвідношення. Проаналізувати історичні аспекти розвитку системи соціального захисту. Дослідити роль соціального захисту в умовах ринкової економіки та його значення як складової соціальної політики держави. Розглянути соціальний захист як цілісну систему, визначити її об'єкти та суб'єкти. Опрацювати основні напрями розвитку соціального захисту в Україні та шляхи вдосконалення його організації. Проаналізувати зарубіжний досвід у цій сфері. Підготувати аналітичний огляд (1–2 сторінки) щодо сучасного стану системи соціального захисту населення в Україні та скласти структурну схему її елементів.	6	7
4	Тема 4. Соціальний розвиток суспільства. Ознайомитися з основними складовими соціального розвитку суспільства, визначити його цілі, передумови та ресурси. Проаналізувати напрями і форми соціального розвитку. Дослідити основні теорії та концепції соціального розвитку, їх зміст та значення для публічного управління. Розглянути моделі соціального розвитку, здійснити їх класифікацію. Охарактеризувати моделі соціального розвитку країн ЄС, визначити їх особливості та можливості застосування в Україні. Скласти порівняльну таблицю моделей соціального розвитку та підготувати тези для семінарського обговорення.	6	7
5	Тема 5. Людський розвиток як мета соціальної політики держави. Ознайомитися з концепцією людського розвитку та її особливостями в умовах воєнного стану. Проаналізувати сутність людського капіталу та його трансформацію в умовах війни. Дослідити роль соціального капіталу як ресурсу стійкості суспільства. Розглянути міжнародні та національні стандарти людського розвитку в умовах кризових викликів. Опрацювати підходи до діагностики людського розвитку, оцінки втрат і ризиків у воєнний період. Підготувати аналітичні висновки щодо впливу сучасних викликів на людський розвиток в Україні. Скласти коротку доповідь або тези для обговорення на семінарі.	6	7
6	Тема 6. Соціальна безпека і якість життя людини. Ознайомитися з поняттями «соціальна безпека», «суспільна безпека», «державна безпека», «національна безпека», визначити їх співвідношення. Проаналізувати теоретико-методологічні підходи до дослідження соціальної безпеки. Дослідити національні інтереси України в соціальній сфері та основні загрози соціальній безпеці. Розглянути місце соціальної безпеки у структурі національної безпеки держави. Опрацювати соціально-економічні показники та індикатори соціальної безпеки. Проаналізувати концептуальні підходи до оцінювання якості життя людини. Скласти таблицю індикаторів соціальної безпеки та підготувати короткі висновки щодо рівня якості життя населення.	6	7
7	Тема 7. Соціальний захист і безпека людини. Ознайомитися із сутністю соціального страхування як основи соціального захисту людини. Проаналізувати роль пенсійного забезпечення у формуванні соціальної безпеки та якості життя населення. Дослідити проблеми реформування пенсійної системи України на сучасному етапі. Розглянути соціальну безпеку як складову безпеки особистості. Опрацювати індекс людського розвитку, його структуру та показники якості життя. Визначити види і форми соціального страхування, діяльність відповідних установ.	6	7

	Проаналізувати гарантії соціального забезпечення, компенсації та індексації. Підготувати аналітичний огляд щодо проблем забезпечення якості життя громадян України.		
8	Тема 8. Основні напрямки соціальної роботи органів державної влади в умовах воєнного стану. Ознайомитися з особливостями соціальної роботи з різними категоріями населення в умовах воєнного стану (внутрішньо переміщені особи, сім'ї військовослужбовців, сім'ї у складних життєвих обставинах). Проаналізувати механізми соціально-правового захисту сім'ї в умовах війни. Дослідити особливості соціальної роботи з молоддю та організацію соціального обслуговування населення в умовах кризових викликів. Розглянути соціальне інспектування як інструмент контролю за дотриманням соціальних прав громадян. Проаналізувати питання забезпечення доступу до соціальних послуг. Дослідити державне управління системою соціального захисту осіб з інвалідністю в умовах війни. Окремо розглянути діяльність Державної служби зайнятості, її напрями та послуги щодо підтримки безробітних та внутрішньо переміщених осіб. Підготувати структурну схему основних напрямів соціальної роботи в умовах воєнного стану.	6	7
9	Тема 9. Соціальне страхування, його форми та види. Ознайомитися з поняттям «соціальне страхування», його принципами та значенням у системі соціального захисту. Проаналізувати категорії «ризик» та «соціальний ризик». Дослідити види і форми соціального страхування, їх особливості та сфери застосування. Розглянути правову, організаційну та фінансову основу функціонування системи соціального страхування. Опрацювати міжнародні норми функціонування систем соціального страхування. Проаналізувати сучасні підходи до реформування системи соціального страхування в Україні. Скласти порівняльну таблицю форм соціального страхування та підготувати короткі висновки.	6	7
10	Тема 10. Роль соціальної політики та системи соціальної допомоги в державному управлінні в умовах воєнного стану в Україні. Ознайомитися з місцем і роллю соціальної політики у системі державного управління в умовах воєнного стану. Проаналізувати трансформацію підходів до надання соціальної допомоги в умовах війни. Розглянути сутність соціальної допомоги та її значення в умовах кризових викликів. Дослідити організаційно-правове та фінансове забезпечення системи соціальної допомоги в Україні. Проаналізувати принцип адресності соціальної допомоги в умовах обмежених ресурсів та зростання кількості вразливих категорій населення. Визначити особливості розмежування соціального страхування та соціальної допомоги в умовах війни. Опрацювати стратегію переходу від системи пільг до адресної грошової допомоги. Підготувати аналітичні висновки щодо ефективності сучасної системи соціальної допомоги в Україні та сформулювати пропозиції щодо її вдосконалення.	6	7
11	Усього годин	60	69

7. Контрольні заходи

Поточний контроль успішності засвоєнням здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час семінарських занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування розміщених на платформі MOODLE), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу здобувачів.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену. Поточний контроль успішності засвоєнням здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час семінарських занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування розміщених на платформі MOODLE), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу здобувачів. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену.

Розподіл балів, які отримують здобувачі денної форма навчання

Види роботи		Змістові модулі (бали)		Загалом
		Модуль I	Модуль II	
1.	Відвідування лекцій та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції	10 (2 бали за пару)	10 (2 бали за пару)	20
2.	Активність на практичних заняттях	15 (5 балів за 1пару)	15 (5 балів за 1 пару)	30
3.	Модульний контроль	10	10	20
4	Екзамен			30
Разом				100

Критерії оцінювання.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях (відповіді на семінарах, виконання практичних завдань, захист дослідницьких робіт, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – 5 балів за заняття.

Присутність на лекціях та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції оцінюється у 2 бали. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій.

1. Модульний контроль реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування розміщених на платформі MOODLE) та оцінюються у співвідношенні:

2 бали за усі правильні відповіді до кожної теми модулю.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни (відвідування лекцій, виконання практичних завдань на семінарських заняттях, модульні контролі, індивідуальні завдання: написання есе, рефератів (для відпрацювання пропусків), самостійна робота) допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

3. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є *екзамен— до 30 балів*. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин і туризму».

Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної форма навчання

Види роботи		Змістові модулі (бали)		Загалом
		Модуль I	Модуль II	
1.	Відвідування лекцій та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції	6 (2 бали за пару)	6 (2 бали за пару)	12
2.	Активність на практичних заняттях	15 (5 балів за 1пару)	10 (5 балів за 1пару)	25
3.	Модульний контроль	10	10	14
4.	Індивідуальне завдання			29
4	Екзамен			30
Разом				100

Критерії оцінювання.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях (відповіді на семінарах, виконання практичних завдань, захист дослідницьких робіт, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – *5 балів за заняття*.

Присутність на лекціях та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції оцінюється у *2 бали*. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій.

2. Модульний контроль реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування розміщених на платформі MOODLE) та оцінюються у співвідношенні: *2 бали* за усі правильні відповіді до кожної теми модулю.

3. Індивідуальне завдання передбачено для здобувачів заочної форми навчання. А саме, здобувачам пропонується виконання індивідуального завдання у формі написання есе та презентації доповіді на одну із запропонованих тем в рамках вивчення дисципліни. **ІЗ** оцінюється *до 25 балів*.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни (відвідування лекцій, виконання практичних завдань на семінарських заняттях, модульні контролі, індивідуальні

завдання: написання есе, рефератів (для відпрацювання пропусків), самостійна робота) допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є *екзамен— до 30 балів*. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин і туризму».

8. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни: робоча програма навчальної дисципліни, силабус дисципліни, методичні рекомендації для виконання практичних робіт, ілюстративні матеріали (слайди); додаткові навчальні, навчально-методичні, наукові матеріали, законодавчі та нормативно-правові акти для вивчення дисципліни, тестові завдання для модульного контролю, підсумкові екзаменаційні тестові завдання.

9. Методи навчання та форми оцінювання

При викладанні дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

МН1 – словесний метод (лекція, проблемне викладання, дискусія, співбесіда тощо)

МН3 – стимулювання та мотивація навчання (зацікавлення у навчанні і відповідальності)

МН4 – письмовий, усний, практичний контроль та самоконтроль

МН6 – самостійна робота і робота під керівництвом викладача (аспект управління навчанням)

МН7 – наочні (презентація, ілюстрація, демонстрація, спостереження)

МН8 – практична робота (практичні та семінарські заняття, розрахункові, тренінги, тренінги навичок, творчі завдання, есе, графічні, технічні)

МН9 – робота з навчально-методичною літературою та науково-публіцистичними джерелами (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання та захист реферату)

МН11 – ситуацій, метод «прес», робота в парах

МН14 – проєктів, кейс-метод, моделювання

МН17 – брейнстормінг (мозковий штурм), ігрові (дидактична гра, ділові ігри, імітаційні ігри)

Словесні і наочні використовуються під час лекцій, семінарів та інструктажів. Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація. Перед проведенням семінарських занять викладачем проводиться інструктаж.

Під час проведення семінарських занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, репродуктивні, евристичні, підсумкові; здобувачами виконуються вправи: тренувальні, творчі, усні, практичні, технічні.

Робота в малих групах використовується з метою активізації роботи здобувачів при проведенні семінарських і практичних занять.

Семінар-дискусія (круглий стіл) передбачає обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки використовуються для розв'язання складних завдань за дуже обмежений час. Суть його полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів та послуг.

Кейс-метод дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Форми оцінювання

Оцінювання здобувачів відбувається за наступними формами оцінювання:

ФО1 – за спостереження, аналіз результатів виконання самостійних завдань та практичних робіт

ФО2 – за тестові завдання

ФО3 – аналіз відповідей під час заліків та іспитів
 ФО6 – за публічний захист
 ФО7 – за зміст і форму презентації результатів виконаних завдань та досліджень
 ФО8 – за участь у науково-практичних заходах
 ФО9 – за розв’язання завдань на прикладі реальних об’єктів (кейс-ситуації, ділові ігри, тренінги тощо)
 ФО10 – за комплексність звіту (есе, презентація доповіді, тощо)
 ФО11 – за роботу в команді

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна система	Оцінка ECTS	Оцінка за національною системою
		екзамен, диференційований залік
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- Проблеми людського розвитку в Україні.
- Основні напрями стимулювання людського розвитку в Україні.
- Соціальна мобільність і тенденції розвитку
- Основні напрями реалізації соціального потенціалу людини і суспільства
- Бідність як суспільний феномен та соціальна проблема
- Гуманітарна політика в сучасній Україні (освітня та культурна галузі).
- Підтримка молодих сімей в Україні.
- Проблеми соціальної нерівності в суспільстві
- Сучасні проблеми етнонаціонального розвитку суспільства
- Допомога по безробіттю, багатодітним та неповним сім’ям в Україні.
- Трансферти пенсіонерам в Україні.
- Підтримка системи охорони здоров’я в Україні.
- Соціальні програми боротьби зі злочинністю, запроваджені в Україні.
- Роль соціально-економічних перетворень в Україні у формуванні соціальних ризиків.
- Дієва соціальна політика як основа соціальної безпеки та забезпечення життєдіяльності людини.
- Правові, економічні та організаційні умови забезпечення соціальної безпеки людини та суспільства.
- Превентивна та реабілітаційна функції системи соціального захисту, оцінка їх реалізації у сучасній Україні.
- Основні проблеми соціального захисту в Україні та шляхи їх вирішення.
- Основні завдання та стратегії реформування системи соціального захисту населення України.
- Роль соціальних стандартів у забезпеченні соціального захисту населення.
- Адресна соціальна допомога, її роль у забезпеченні соціального захисту в сучасних умовах.
- Проблеми впровадження пенсійної реформи, шляхи їх подолання.
- Оцінка правового забезпечення соціального захисту населення на етапах життєвого циклу.
- Сутність та зміст концепції Глобальних цілей сталого розвитку на 2016-2030 роки.
- Реформування системи оплати праці в Україні.
- Сучасні підходи до пільгового забезпечення в Україні.

27. Стимулювання попиту на робочу силу в Україні.
28. Оптимізація та підвищення ефективності системи соціального страхування в Україні.
29. Комплексне обслуговування та підтримка людей з інвалідністю/ осіб літнього віку/ осіб, які опинилися у скрутних життєвих обставинах в Україні.
30. Децентралізація соціальних послуг в Україні.
31. Пріоритетні напрями забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні.
32. Підтримка та допомога держави для учасників війни в Україні
33. Загальна характеристика сучасного стану й особливостей нормативно-правового забезпечення соціальної політики в Україні.
34. Тенденції, суперечності та результати формування нормативно-правової бази розвитку українського суспільства в розрізі однієї гуманітарних галузей (культура; освіта і наука; охорона здоров'я, мова; інформація тощо).
35. Загальнонаціональні пріоритети та регіональні особливості гуманітарної політики в Україні.
36. Міжнародний досвід нормативно-правового забезпечення соціальної політики та можливості використання його елементів в Україні.

13. Навчальні ресурси

Основна рекомендована література

1. Іванов А.В. Соціальна і гуманітарна політика в Україні в умовах війни. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського Серія: Публічне управління та адміністрування. Том 34 (73) № 2 2023. С. 61-65
2. Качан Я. В., Іванов А. В. Перспективи імплементації європейського досвіду у реалізації соціальної та гуманітарної політики в Україні в умовах євроінтеграції. Право та державне управління. 2023 р., № 2. С. 175-180
3. Соціальна політика: навчальний наочний посібник / Є.І. Бородин, Н.Г. Сорокіна; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Електрон. дані. – Дніпро : НТУ «ДП», 2023.
4. Базиляк Н.О. Гуманітарні аспекти публічного управління освітньою політикою в контексті дотримання національної безпеки для суспільства на сучасному етапі. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування, 2022 №1. <https://journals.ksauniv.ks.ua/index.php/public/article/view/184>
5. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14 січня 1998 року №16/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
7. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 9 липня 2003 року № 1058-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>.
8. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України 2 березня 2000 року № 1533-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
9. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
10. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 9 липня 2003 року № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>
11. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 грудня 1991 року № 2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
12. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996 року № 85/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>
13. ЛІТИНСЬКА, В. (2023). ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

